

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Plzeň, Slovanská alej 20, 326 00 Plzeň

Plzeň 5.1.2015
čj. UKZUZ 000755/2015

Zpráva č. 20 oblastního odboru PLZEŇ o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 27.10. - 31.12.2014

1. Počasí

Po celé sledované období bylo počasí spíše podzimního charakteru, s nadprůměrnými teplotami. Převládalo vlhké inverzní počasí, občasné mlhy, mrholení nebo déšť. I ranní teploty se převážně držely nad bodem mrazu. V první polovině listopadu se ranní teploty pohybovaly od 2 do 8 °C a odpolední převážně okolo 7 až 12 °C. Ke konci listopadu klesly ranní teploty mírně pod nulu, dostavil se namrzající déšť. Na začátku prosince se ochladilo na odpoledních 1 až 5 °C a dne 2.12. se dostavily první slabé sněhové přeháňky doprovázené studeným větrem. V následujících dvou týdnech se denní teploty držely mezi 5 až 10 °C. Od 26.12. došlo k výraznějšímu ochlazení a přišly sněhové přeháňky. Ranní teploty klesly k - 10 °C a denní se pohybovaly okolo - 5 °C. Následně se postupně pozvolna otepluje.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Na některých lokalitách bylo sledováno žloutnutí porostů především ječmenů, což mohlo být způsobeno jak rychlejším stárnutím listů v důsledku teplého podzimu, tak i zamokřením půdy. Vlivem nepříznivého počasí a nepřístupného terénu probíhalo lokálně na konci října ještě opožděné setí ozimé pšenice. Ozimé plodiny i později seté dobře vzešly, neboť byly stále nadprůměrné teploty. Na polích probíhalo hnojení a téměř po celé období byly vhodné podmínky pro provádění orby. Díky počasí byly vhodné podmínky pro rozvoj listových chorob obilnin. V porostech jetele byly lokálně zaznamenány střední až silné výskyt hraboše polního.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 15 - 22, fáze 5. listu: 5. list rozvinutý až druhá odnož viditelná)

První slabý výskyt **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** byl pozorován v okrese Rokycany (Bezděkovec u Radnic a Smědčice, 11.12.).

První slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** zjištěn v okrese Karlovy Vary (Sedlo u Toužimi, 3.11.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10 x.

Chemické ošetření se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 200 až 600 užívaných nor na 1 ha. Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby a ÚKZÚZ a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

JEČMEN OZIMÝ (RF 21 – 29, první odnož viditelná: počátek odnožování až 9 a více odnoží viditelných)

Některé porosty ozimých ječmenů jsou místy **poškozené zamokřením** půdy, např. na Tachovsku (Doly u Boru, 31.10.).

V okrese Karlovy Vary (Hájek u Ostrova, 7.11.) sledován první a zároveň střední výskyt **padlí ječmene (Blumeria graminis)**.

První slabé výskyty **sítovité skvrnitosti ječmene (Pyrenophora teres)** byly zaznamenány v okrese Plzeň – jih (Šťáhlavy, 4.11.) a Rokycany (Bezděkov u Radnic a Smědčice, 5.12.).

První slabý výskyt **spály ječmene (Rhynchosporium secalis)** pozorován v okrese Rokycany (Bezděkov u Radnic a Smědčice, 5.12.).

První slabý výskyt **hraboše polního (Microtus arvalis)** byl zjištěn v okrese Rokycany (Bezděkov u Radnic, 11.12.).

Způsob pozorování hraboše polního a ochrana viz pšenice ozimá.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 15 - 19, 5. pravý list vyvinutý až 6 až 9 a více listů vyvinuto)

V okrese Tachov (Záchlumí u Stříbra, 5.11.) bylo místy sledováno **poškození porostu zamokřením**.

Střední výskyt **fomového černání stonku řepky (Leptosphaeria maculans)** zaznamenán v okrese Rokycany (Němčovice, 5.12. a Bezděkov u Radnic, 11.12.) a Domažlice (Domažlice, 5.12.). Slabý výskyt pozorován v okrese Plzeň – jih (Šťáhlavice, 19.12.).

Při průchodu porostem se na 10 místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny.

Ochrana: zdravé osivo, minimálně tříletý osevní postup. Fungicidní postřik je možné provést ve dvou termínech. Optimálním je podzimní ošetření ve fázi 14 - 16 BBCH (4. až 6. pravý list). Časně jarní fungicidní ošetření může snížit celkové napadení a zpomalit průběh infekce, ale nezničí již infekce, které vznikly na podzim.

Slabý výskyt **mšice zelné (Brevicoryne brassicae)** zjištěn v okrese Domažlice (Domažlice, 5.12.) a Tachov (Brod nad Tichou, 17.12.).

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 99, hlízy odloučené od stonků)

V okrese Domažlice (Koloveč, 5.12.) byl na hlízách sledován slabý výskyt **bakteriálního černání stonku brambor (*Pectobacterium atrosepticum*)**.

Preventivní opatření: infekci lze omezit zabráněním mechanického poškození hlíz.

Střední výskyt **fomové hniloby (*Phoma foveata*)** nalezen na hlízách z pozorovacího bodu v okrese Domažlice (Koloveč, 5.12.).

PÍCNINY

JETEL

Střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** zaznamenán v okrese Tachov (Mchov, 31.10.) a Karlovy Vary (Sedlo u Toužimi, 5.11. a Všeborovice, 7.11.). Silný výskyt hlášen z okresu Domažlice (Chocomyšl, 27.10., Milavče, Mračnice a Tasnovice, 5.11.) a Karlovy Vary (Všeborovice, 7.11.).

Při pozorování hrabošů se zjišťují počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovémi stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem $4 \times 250 \text{ m}^2 = 1000 \text{ m}^2$) a vynásobením 10 krát.

Chemické ošetření porostu se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 200 a více užívaných nor na 1 ha. Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby a ÚKZÚZ a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

Ohniskový výskyt rytí **prasete divokého (*Sus scrofa*)** byl pozorován v okrese Domažlice (Chocomyšl, 27.10. a Tasnovice, 5.11.).

TOLICE VOJTĚŠKA

Na Plzni – severu (Česká Doubravice, 5.11. a Česká Bříza, Hromnice a Křečov, 6.11.) byl zjištěn slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**.

Pozorování viz jetel.

Chemické ošetření porostu se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 400 a více užívaných nor na 1 ha. Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby a ÚKZÚZ a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

PASTVINY, LOUKY, TTP

TTP

Slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** sledován v okrese Tachov (Úšava, 30.10. a Doly u Boru, 31.10.). Střední výskyt byl zaznamenán v okrese Domažlice (Tasnovice, 5.11.) a Plzeň – sever (Horní Hradiště, 5.11.).

Pozorování viz jetel.

Chemické ošetření porostu se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 400 užívaných nor na 1 ha.

Za oblastní odbor Plzeň zpracovala: Ing. Žaneta Ernestová